

**Державний торговельно-економічний університет
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж»**

Самойленко Анастасії Андріївни

КУРСОВА РОБОТА

ТЕМА РОБОТИ

Туристичні послуги та їх розвиток на території Кіровоградщини

Навчальна дисципліна «Дизайн і технології надання туристичних послуг»

Ступінь освіти «фаховий молодший бакалавр»
Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»
освітня програма 242 «Туризм і рекреація», група ТР -22
Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Керівник:
Гібкін Кирило Романович

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Розділ 1 Туристичний потенціал ареалу дестинації Кіровоградщина.....	5
1.1 Географічне положення Кіровоградщина	5
1.2 Туристичні ресурси та інфраструктура Кіровоградщина	6
Розділ 2 Проект інноваційного туру	11
2.1 Маршрут інноваційного туру.....	11
2.2 Програма інноваційного туру	12
ВИСНОВКИ.....	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	19

ВСТУП

Зростання туризму в усьому світі та його вплив на розвиток соціально-економічних показників роблять туризм потужною силою сталого розвитку. Глобальний характер туристичної діяльності з рекреаційними, комерційними, культурними, релігійними та оздоровчими цілями має потужний і неоднозначний вплив на навколишнє середовище, економіку та суспільство, людей та міжнародні відносини та торгівлю країн, які беруть участь у туристичному процесі, рішення, засновані на відповідальній, принципі сталого та доступного туризму, задокументовані в Глобальному кодексі етики туризму [15].

Подальша гуманізація, соціалізація та екологізація можуть бути сумісними з положеннями лібералізації світової торгівлі послугами, на цій основі туристичні підприємства можуть працювати на ринку туристичних послуг лише за умови дотримання певних принципів, які дозволять «гармонійну» економіку та екологія, охорона навколишнього середовища та розвиток туризму, відкритість до міжнародних обмінів, інтеграція у світову економічну систему та захист соціальної та культурної ідентичності народів усіх країн [17].

Значне зростання великих сегментів глобального населення, функціональна диверсифікація споживчих моделей і соціальної поведінки

Обґрунтовано визначення туризму як соціального явища, сутністю якого є індивідуальне та колективне вдосконалення, саморозвиток у процесі пізнання природного та культурного різноманіття під час відпочинку та дозвілля.

Потужне явище зумовило появу та розвиток туризму – міжгалузевого комплексу, який задовольняє потреби подорожей. За обсягами діяльності та стабільними темпами зростання індустрія туризму посідає лідируючі позиції у світовій економіці. Розвиток туризму в умовах глобалізації в середовищі, що сприяє ринковій економіці, приватному підприємництву та вільній торгівлі, має

глобальні характеристики світової економіки та позитивно впливає на зростання добробуту та зайнятості [15].

Його подальший розвиток вимагає посилення досліджень традиційних і нових сегментів туристичного ринку, споживчих уподобань, інформаційних технологій і методів управління. Саме це сприяє підвищенню якості туристичних продуктів, а високі стандарти якості є важливим критерієм мотивації переваг і споживачів до вибору туристичних продуктів.

В сучасних умовах глобалізації, в контексті процесу євроінтеграції, туризм важливий для України, як засіб об'єднання країни, так і як невід'ємна складова економічного підйому країни, а також зміцнення авторитету сфери послуг країни. на міжнародному туристичному ринку.

Тому має сенс поглянути на розвиток туризму крізь призму наукових розробок, світового досвіду та аналізу сучасних тенденцій розвитку.

Об'єктом дослідження роботи є туристичні ресурси України.

Предметом дослідження є Кіровоградська область.

Метою дослідження є аналіз туристичних місць Кіровоградської області.

Розділ 1 Туристичний потенціал ареалу DESTИНАЦІЇ КІРОВОГРАДСЩИНА

1.1 Географічне положення КІРОВОГРАДСЩИНА

Географічне положення: розташоване на правому березі Дніпра, в центральній частині України, на переході від лісостепової зони до степової.

Річки області належать до систем Дніпра та Південного Бугу. Важливими рукавами Дніпра є Тясмин, Інгулець і Цибульник, Південного Бугу – Інгул, Синюха і Синиця [13].

Клімат: помірно континентальний. Зима м'яка, іноді з відлигами, літо спекотне. Середня температура липня + 21 °С, січня - 5,5 °С. Опади випадають частіше влітку і восени у вигляді дощу.

Природно-рекреаційний потенціал: заповідники «Хутір Надія» та «Карпенків край», дендропарки Онуфріївський Чорний ліс та «Веселі Боковеньки». Лісові насадження, 400-літні дуби, цілющі джерела – окраса краю та місце відпочинку. Загальна площа лісового фонду становить 179,1 тис. га.

Основними рекреаційними ресурсами Кіровоградської області є оздоровчі заклади (м'який клімат, мальовничі береги річок і водосховищ). Працюють 3 санаторії та пансіонати з лікуванням, 4 будинки відпочинку та пансіонати, численні бази відпочинку, профілакторії та дитячі табори відпочинку.

Транспортна мережа: основні залізничні вузли Знам'янка, Помічна, Гайворон, Дніпропетровська. Розвинений автомобільний транспорт. Транспорт відбувається по Дніпру (Світловодська пристань). Авіалінії з'єднують Кіровоград з головними містами України [15].

Історико-культурний потенціал: найцікавішими об'єктами туризму є залишки укріплень Чорноліської гори VII ст. е.; замок Св. Єлизавети XVIII ст.; Комплекс юнкерської кавалерійської школи 19 ст.; Свято-Покровська церква 1849 р.; Греко-Володимирська церква (кафедральний собор) 19 ст.; Церква Воздвиження Чесного Хреста - Раєвський могильник 1833-1855 рр.; колишній будинок — архітектурний зразок міської резиденції кінця XIX ст.; Комплекс

лікарні Червоного Хреста Св. Анни - неоросійський стиль 19-20 ст.; Краєзнавчий музей — приватна будівля в стилі модерн 1885—1905 рр.; синагога 19 ст.; Колишня гімназія 1891-1898 рр.; Міська лікарня 1910–1913 рр.; Колишній театр 1990-х рр.; Свято-Вознесенська церква 1898-1912 рр.; Миколаївська церква 1853–1873 рр.; Онуфріївський парк 18 ст.

Сучасний стан туристичної інфраструктури України включає різноманітні елементи, що створюють комфортні умови для туристів та сприяють розвитку туризму в країні. Основні складові туристичної інфраструктури України включають готелі та гостьові будинки, туристичні маршрути та атракції, транспортну інфраструктуру, розваги та послуги для туристів [15].

1.2 Туристичні ресурси та інфраструктура Кіровоградщина

У Кіровоградській області на державному обліку перебуває близько 6 тис. пам'яток археології, історії, природи, монументального мистецтва, архітектури та містобудування. У районах і містах області набуло розвитку понад 200 напрямків культурно-пізнавального туризму, спортивно-оздоровчого, етнографічного (святкового, подієвого – ред.) та інших видів туризму.

Археологічні пам'ятки:

- Трипільські поселення в Новоархангельському та Гайворонському районах;
- царські кургани у Знамянському та Новоукраїнському районах;
- головне святилище скіфів - Ексампей у Новоукраїнському районі.

Найбільш відвідувані та популярні пам'ятки:

- заповідник-музей Івана Карповича Тобілевича (Карпенка-Карого) «Хутір Надія» в с.Миколаївка Кропивницького району (філія обласного краєзнавчого музею – ред.);

– історико-архітектурний заповідник родини Раєвських у селі Розумівка Олександрівського району (філія обласного краєзнавчого музею – ред.);

– Дендропарк «Веселі Боковеньки» в селі Іванівка Долинського району - пам'ятка садово-паркового мистецтва, заснований у 1893 році поміщиком Миколою Давидовим.

– «Онуфріївський парк» - пам'ятка садово-паркової архітектури ХІХ ст., заснована графом Михайлом Толстим.

– ландшафтний заказник «Чорноліський» у Знам'янському районі;

– ландшафтний заказник «Монастирище» в с.Завтурове Устинівського району;

– Урочище «Каскади» с.Злинка Маловисківського району.

Місця, які набирають популярності:

– ландшафтний заказник «Великі та малі скелі» с.Протопопівка Олександрійського району;

– Хрестово-Воздвиженська церква с.Іскрівка Петрівського району;

– цілющі джерела в Гайворонському та Петрівському районах;

– єдине в Україні язичницьке капище Бога Сонця в с.Олександрівка Олександрійського району).

Нові туристичні місця:

– Туристично-рекреаційний комплекс фермерського господарства «Лісова коза» с. Підлісне Олександрівського району;

– садиба туристичного призначення «Інгульський равлик» с. Оситняжка Кропивницького району.

Фестивалі:

– Всеукраїнський фестиваль театрального мистецтва «Дорогоцінна перлина вересня»;

- Фестиваль народної творчості «Чута-фест»;
- фестиваль української народної творчості «Степограй»;
- Музей Центральної України та туристичний фестиваль.

На території області послуги «зеленого» сільського туризму надають власники 46 об'єктів, 9 з яких пройшли категоризацію за всеукраїнською системою «Українські об'єкти гостинності».

В Україні існує широкий вибір готелів різного класу, від економготелів до розкішних готелів. Багато з них розташовані в центральних районах міст або недалеко від популярних туристичних об'єктів. Також популярними є гостьові будинки, особливо в сільській місцевості, де туристи можуть побути в затишному середовищі та познайомитися з місцевими традиціями.

Однак, на основі загальних тенденцій та прикладів з інших країн, можна зробити деякі припущення щодо майбутнього туристичної інфраструктури України після закінчення війни:

1. Відновлення та реконструкція: Після закінчення війни, буде потрібно провести значний обсяг робіт з відновлення та реконструкції пошкодженої туристичної інфраструктури. Це включатиме відновлення готелів, ресторанів, туристичних атракцій, інфраструктури для транспорту та інше [12].

2. Залучення інвестицій: Для ефективного відновлення та розвитку туристичної інфраструктури будуть потрібні інвестиції. Держава може сприяти залученню іноземних та внутрішніх інвесторів шляхом створення сприятливих умов та інвестиційних пропозицій.

3. Маркетингові кампанії та реклама: Після війни, буде важливо провести маркетингові кампанії та рекламні заходи для відновлення інтересу до туризму в Україні. Привернення уваги міжнародної спільноти та позитивне просування країни як безпечного та привабливого туристичного напрямку будуть важливими завданнями.

4. Диверсифікація туристичної пропозиції: Україна має значний потенціал

у сфері туризму, включаючи природні ресурси, культурні спадщини, гастрономію та інше. Після війни можна спостерігати розвиток нових туристичних маршрутів, розширення туристичних послуг та привабливих пропозицій для різних категорій туристів, що сприятиме більшому різноманіттю туристичного продукту країни.

5. Міжнародна співпраця: Після закінчення війни, важливо активізувати міжнародну співпрацю в галузі туризму. Україна може встановлювати партнерські зв'язки з іншими країнами, укладати туристичні угоди та спільно просувати свої туристичні продукти на зовнішніх ринках.

Варто зазначити, що майбутній розвиток туристичної інфраструктури України після війни залежатиме від багатьох факторів, включаючи політичну стабільність, економічне відновлення країни та сприятливі умови для розвитку туризму.

Однак, ось кілька загальних розглядів, які можуть бути корисними для розуміння туристичної інфраструктури в Кіровоградщині:

1. Культурні та історичні пам'ятки: Кіровоградщина має багатий культурний та історичний спадок, який приваблює туристів.

2. Готелі та ресторани: Кіровоградщина пропонує різноманітні варіанти проживання, включаючи готелі різних рівнів комфорту та цінкових категорій. Ресторанна інфраструктура також є розгалуженою, з широким вибором ресторанів, кафе та закладів харчування [11].

3. Транспортна система: Кіровоградщина має розвинену мережу громадського транспорту, а саме: автобуси та трамваї, що полегшує переміщення туристів по місту. Крім того, таксі та служби каршерингу також доступні для зручності туристів.

4. Туристичні послуги: У Кіровоградщині існують туроператори, туристичні агентства та гідів, які надають різноманітні туристичні послуги,

включаючи організацію екскурсій, культурних заходів, гастрономічних турів та інших подій для задоволення потреб туристів.

5. Розваги та нічне життя: У місті розташовані нічні клуби, бари, ресторани, театри та інші місця, де туристи можуть насолоджуватися культурою та розвагами.

Деякі заклади та послуги можуть бути тимчасово призупинені або змінені з метою забезпечення безпеки туристів та мешканців міста. Ця необхідність виникає у зв'язку з війною в Україні, коли необхідно приймати невідкладні заходи для захисту життя та здоров'я громадян та гостей країни. Гнучкість і готовність до адаптації в таких ситуаціях є ключовими факторами для забезпечення безпеки в туризмі та збереження позитивного іміджу місцевості.

Розділ 2 Проект інноваційного туру

2.1 Маршрут інноваційного туру

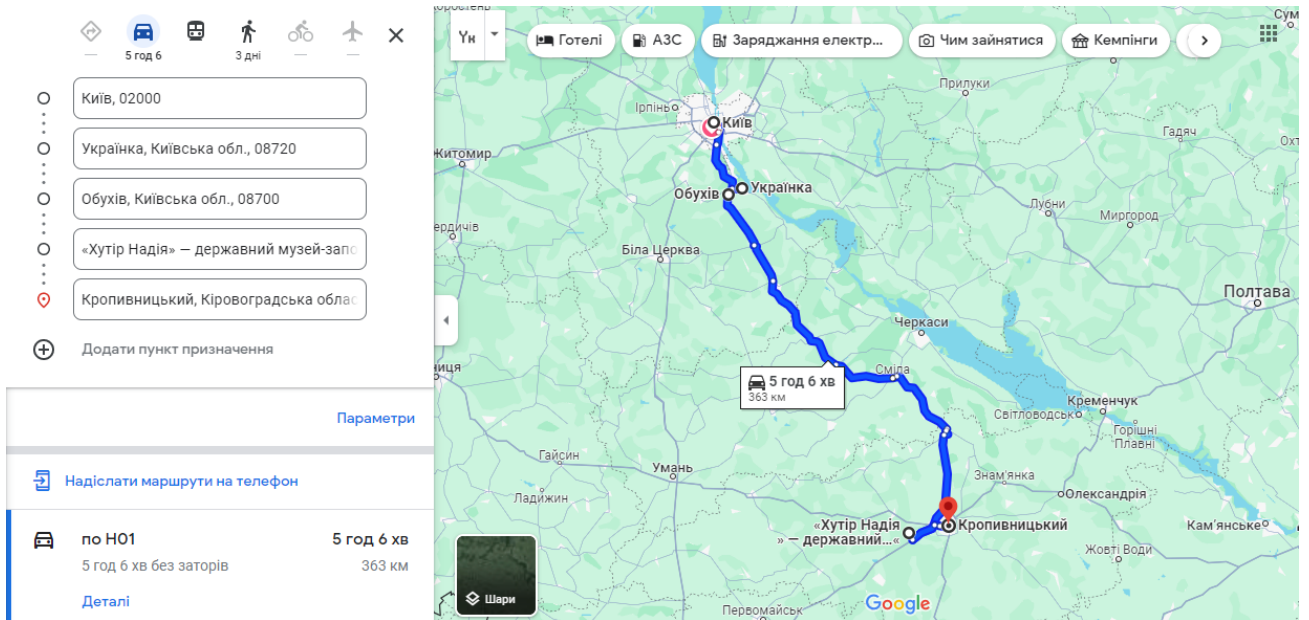

Рисунок 1. Маршрут туру

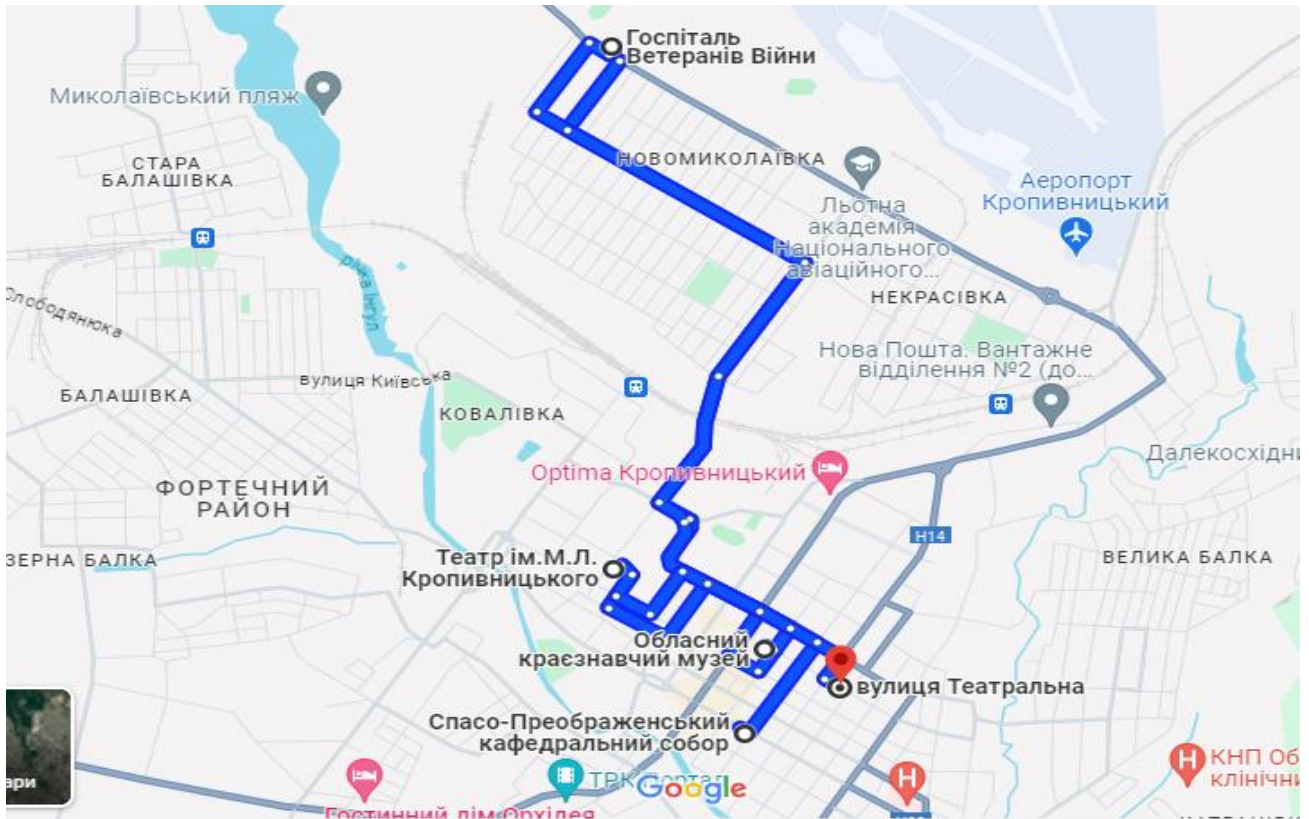

Рисунок 2. Маршрут туру по Кропивницькому

2.2 Програма інноваційного туру

07:00 Зустріч туристів у Києві на вул. Палац Україна.

07:15 Виїзд з Києва комфортабельним автобусом. Екскурсійний супровід професійного гіда під час руху автобуса.

08:00 Виїзд з м. Українка

08:15 Виїзд з м. Обухів

10:00 - приїзд на хутір Надія. Це державний заповідник-музей, садиба відомого українського драматурга Івана Карпенка-Карого. Ви побачите «оазис в степу», так назвав це місце український письменник. Навколо садиби розкинувся гарний парк із потужними віковими дубами, ставком, чумацьким джерелом та купальнями.

У музеї-заповіднику ви побачите «Батьківський дім», «Будинок Івана Тобілевича» та єдиний в Україні музей хореографічного мистецтва.

Під час екскурсії туристи познайомляться з історією цієї родини та дізнаються про їхній внесок в українську культуру.

Рисунок 3. Фото хутора Надія

12.30 - переїзд до Кропивницького. Пересування автобусом і пішки по місту:

Спасо - Преображенський собор (пам'ятка архітектури початку XIX ст.).

Спасо - Преображенський собор у Кропивницькому розташований у середмісті, але водночас у затишній місцині.

Храм збудовано в неокласичному архітектурному стилі. Одноповерхова будівля має три бані, вишуканий портик з чотирма колонами коринфського ордеру.

Рисунок 4. Фото Спасо - Преображенський собор (Кропивницький)

Госпіталь Гольденберг, який у другій половині 19 століття славився прогресивними методами лікування. Наприкінці 19 століття талановитий і найвищою мірою освічений лікар, фахівець із лікування нервових захворювань, Ісаак Гольденберг, власним коштом побудував елітну лікарню для багатих жителів Єлисаветграда (нині Кропивницький).

Рисунок 5. Фото Госпіталь Гольденберг

Будинок одного з найбагатших мірошників міста - купця Абрама Барського (пам'ятка архітектури поч. ХХ ст., нині обласний краєзнавчий музей).

Кіровоградський обласний краєзнавчий музей – найстаріша скарбниця історії та природи краю. Спадкоємець першого в регіоні музейного закладу, що був створений у 1883 році за ініціативою талановитого етнографа, історика, археолога, викладача Єлисаветградського земського реального училища Володимира Ястребова. Після смерті Ястребова в грудні 1898 року заклад практично припинив своє існування.

Подальша доля музею пов'язана з діяльністю Павла Рябкова. За його ініціативи, від 1913 року відновленням музею займалося Товариство розповсюдження писемності та ремесел, якому передали матеріали реального училища. Але реалізації цих планів завадила Перша світова війна.

Рисунок 6. Фото Кіровоградський обласний краєзнавчий музей
Театр корифеїв (Український обласний академічний музично-драматичний
театр ім. Марка Кропивницького).

Кропивницький академічний обласний український музично-драматичний театр ім. М. Л. Кропивницького - обласний музично - драматичний театр у місті Кропивницький, перший професійний український театр, головна театральна сцена Кіровоградської області.

Рисунок 7. Фото Кропивницького академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М. Л. Кропивницького

А ще туристи прогуляються вулицею Дворцовою, на якій збереглися квартали забудови кінця ХІХ – початку ХХ ст.

15.00-17.30 - міський дендропарк - вільний час в парку для самостійного огляду кулі тюльпанів - тюльпанові плантації та композиції, розваги, зустрічі в кафе та багато найкращих фото на пам'ять.

17:30 Вийзд до Києва.

22:30 Прибуття до Києва. Усі часи приблизні.

ВИСНОВКИ

Україна має багатий культурний спадок та природні красоти, які приваблюють туристів. Тут можна знайти різноманітні туристичні маршрути, які включають відвідування історичних пам'яток, національних парків, гірських курортів, мальовничих селищ та міст. До популярних атракцій входять Київський Печерський монастир, Львівська старовинна архітектура, Карпатські гірськолижні курорти та багато інших.

Найбільше туристичного збору надійшло до бюджету Львівської області – 20 млн 365 тис. грн проти 19 млн 774 тис. грн за відповідний період 2022 року. Бюджет столиці поповнився на 14 млн 171 тис. грн. (сума майже на третину менша, ніж за шість місяців минулого року – 20 млн. 43 тис. грн.) Закарпаття заробило 9 млн. 53 тис. грн., що трохи більше, ніж за відповідний період минулого року (8 млн. 872 тис. грн.). В Івано-Франківській області сума туристичного збору виявилася меншою, ніж торік – 8 млн 755 тис. грн у 2023 році проти 9 млн 47 тис. грн у 2022 році. Замикає п'ятірку лідерів Дніпропетровська область, яка отримала 5 млн 279 тис. грн у бюджеті його громад, що на третину більше, ніж за перше півріччя минулого року (майже 4 млн грн).

У трьох західних областях України суттєво зросли суми туристичного збору: Чернівці – (1 млн. 419 тис. грн. цього року проти 733 тис. грн. минулого року), Рівненський - (1 млн. 111 тис. грн. проти 657 тис. грн.) на Волині (1 млн 253 тис. грн. проти 821 тис. грн.).

Зниження туристичного збору зафіксовано в 15 областях України. Найбільше ця сума зменшилася в Луганській області – 100%, Херсонській – 98%, Донецькій – 91%, Миколаївській – на 72%.

Значне зниження відбулося в Запорізькій (40%), Черкаській (35%), Одеській (33%), Києві (29%), Харківській (23,5%), Київській (20,3%),

Тернопільській (20%) , Кіровоградській (18,5%) областях. %) %), Чернігівській (11,5 %), Хмельницькій (6 %) та Івано-Франківській (3 %) областях. [6].

Війна в Україні суттєво вплинула на туристичну інфраструктуру України. Ось деякі зміни, які відбулися:

– Загроза безпеці: Військові дії в Україні створили загрозу для безпеки туристів. Це призвело до значного зменшення числа іноземних туристів та обмеження їхніх поїздок до регіонів, де тривають бойові дії.

– Знищення туристичних об'єктів: Внаслідок військових дій були пошкоджені та зруйновані деякі туристичні об'єкти, пам'ятки культури, готелі та інша інфраструктура. Це призвело до зниження доступності та привабливості певних туристичних місць.

– Зміна туристичних маршрутів: Війна вплинула на туристичні маршрути, змушуючи туристів переглянути свої плани. Багато популярних туристичних місць на сході України стали недоступними або менш привабливими через конфліктну ситуацію.

– Втрата іміджу країни: Війна мала негативний вплив на міжнародний імідж України як туристичного напрямку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Рудковський О. В., Белікова С. О. Аспекти безпеки розвитку туристичної галузі України в умовах гібридних загроз. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 11. С. 10-15.
2. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Рудковський О. В., Белікова С. О. Державне регулювання розвитку туристичного комплексу як галузевий елемент системи економічної безпеки держави. Проблеми економіки. 2019. № 2. С. 31-38.
3. Гапоненко Г. І. Використання потенціалу сільських територій Харківської області в контексті розвитку сільського зеленого туризму. Бізнес Інформ, № 4. 2018. С. 158–163.
4. Гапоненко Г. І., Василенко А. В., Шамара І. М. Перспективи організації Зелених шляхів в Україні як пріоритетний напрямок розвитку ринку внутрішнього туризму. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм, № (13). 2021. С. 174–185.
5. Ігнатенко М. М., Адамчик О. О. Підвищення конкурентоспроможності підприємств сільського зеленого туризму на засадах брендингу та маркетингових стратегій. Агросвіт. 2020. № 11. С. 50–57
6. Кальченко О. М. Оцінка впливу факторів розвитку підприємств туристичної сфери. Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління. Серія 1 : Економіка. 2013. Вип. 3. С. 94–101.
7. Косар Н. Дослідження розвитку туризму в умовах кризи. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 2(176). С. 115–125.
8. Лупак Р. Л. Оцінювання формування конкурентних переваг туристичних підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. 2016. № 3. С. 189-194.

9. Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах. Посібник для місцевої влади та бізнесу. URL : https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/717/MER_2021_WEB.pdf
10. Місцевий економічний розвиток. Посібник для викладача. URL : http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2018/06/LED-Manual-for-trainers_June_2018.pdf
11. Пестушко В. М. Український туризм у контексті глобалізації: сучасний стан і перспективи. Географія та основи економіки. 2015. С. 257–259.
12. Практичний посібник «Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування», 2020. URL : <http://pleddg.org.ua/ua/praktichniy-posibnik-misceviy-ekono/>
13. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 року № 324/95-ВР / Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>.
14. Романюк І. А. Стратегічне управління розвитком галузі туризму на засадах формування корпоративної культури туристичних підприємств. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2016. № 2 (34). С. 24–27.
15. Романюк І.А. Організація маркетингу туристичних дестинацій: особливості, методологія, принципи й інструменти здійснення. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2020. № 2(48). С. 51–56.
16. Шевчук А.В. Туризм та інформаційні технології у фокусі досягнень і нових перспектив. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». 2017. № 1(79). С. 148-155.